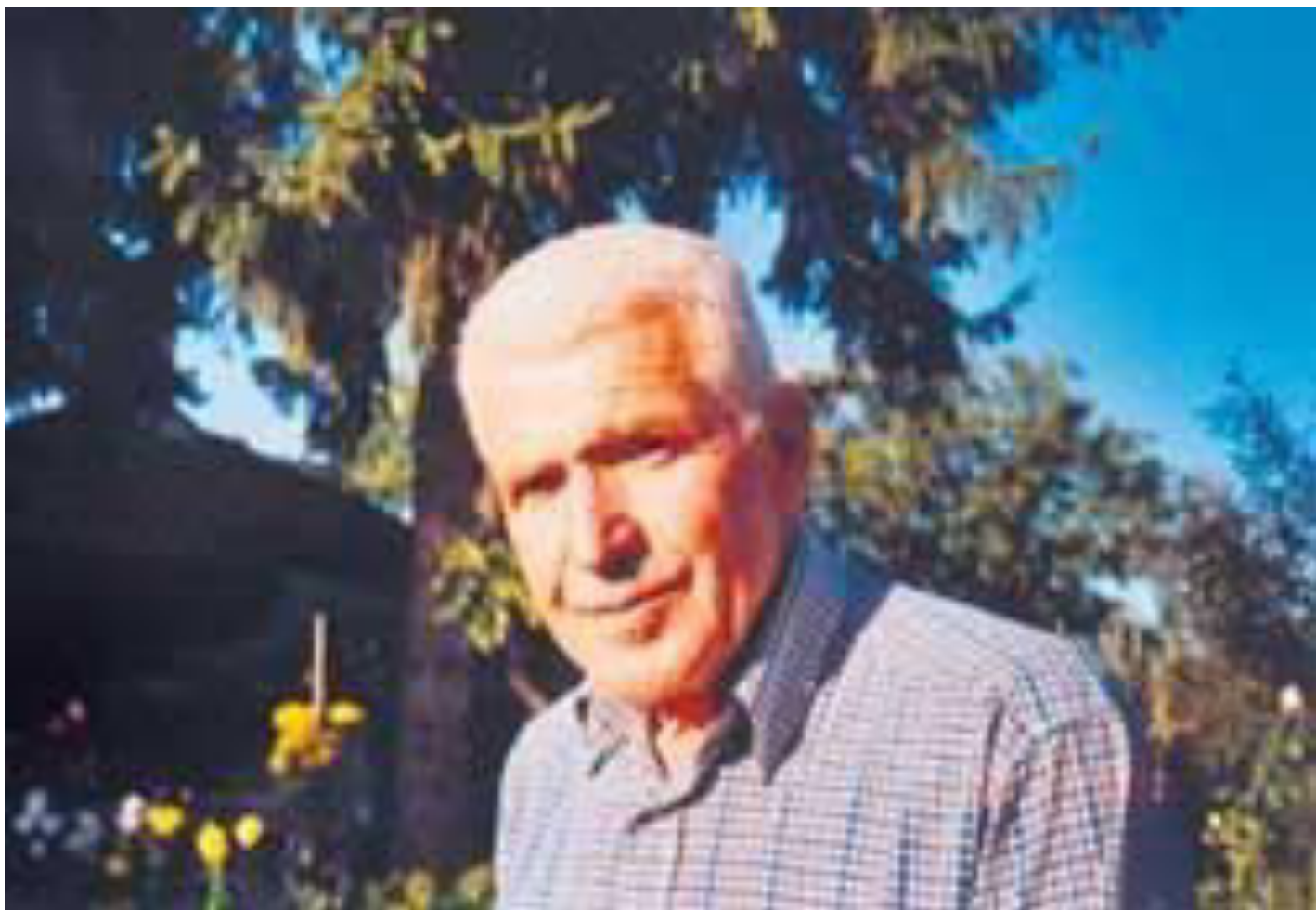

INTERVJUI

Pomogao Rusima na putu za Berlin

Za sve što sam postigao zahvaljujem samo mojoj Ljubici: Radoš Čubrić (Foto Radisav Gvozdenović)

Radoš Čubrić (73) bio je jedan od najtalentovanijih sportista Srbije svih vremena. Njegov talenat ispoljavao se u više oblasti: biološki je bio predodređen za velike napore. Imao je 40 otkucaja srca u miru, a posle najvećeg zamora puls mu se vraćao u prvobitno stanje samo za minut, dva... Posedovao je urođenu snagu kojom je "rušio" svaku prepreku... Po karakteru je bio rođeni borac bez mane i straha... A ovaj "natčovek" nije bio uskraćen ni za emocije. Reči "borimo se za otadžbinu" bile su za njega najjači doping...

Radoš je u svom selu, u Sirči pored Kraljeva, kao zemljoradnik, igrao fudbal, ali sve sportske ambicije zadovoljio je u biciklizmu. Ali, u taj sport je, na pravi način, ušao tek kad je imao 24 godine! A da je seo na bicikl

desetak godina ranije, i da je imao sve uslove za pravi rad, ne bi mu, vrlo je moguće, bio ravan ni nekada čuveni Belgijanac, šampion sveta, Edi Merks. Ipak, Radoš je u ovom sportu, samo svojom voljom i upornim, samostalnim treninzima, postigao zavidne rezultate.

Kad ste prvi put pobedili?

U prvoj trci! Dogodilo se to 1. maja 1953. godine. Na stazi su bili biciklisti iz dva sela, iz moje Sirče i naše komšije iz Ratine. Imao sam tada 19 godina. Pre ove trke igrao sam fudbal u selu. Bio sam golman, bek i centarhalf, a posle toga sam loptu zamenio biciklom sa koga i sad silazim samo kad spavam.

Koji klub je bio Vaš?

Metalac iz Kraljeva je bio i ostao moj klub. I u klubu sam start obeležio pobedom, i to običnim biciklom, "kontrašem". Na Šampionatu Jugoslavije u Šapcu, 1954. godine, na mene niko nije računao. Bili su tu veliki klubovi i najbolji vozači iz Srbije, Hrvatske, Slovenije... Ali, bio sam i tada bolji od svih...

Da li je bilo poziva u druge ekipe?

Jeste. Pozvao me Partizan. Tada vojni klub. U Metalcu su odlučili da me ne puste i usledio je očekivan događaj: morao sam da odem na odsluženje vojnog roka. U vojsci sam, u Zagrebu, bio dve godine. Tada nisam trenirao, a posle odsluženja vojnog roka otišao sam s Ljubicom pred matičara. Oženio sam se. Moji su imali lepo imanje. Morao sam da radim na njivi, pa mi je bicikl služio samo za prevoz.

I kad ste se vratili biciklizmu?

Tek 1958, kad sam imao 24 godine. Otišao sam iz Sirče u Kraljevo da gledam neku trku, a pre starta predsednik Metalca mi je predložio da i ja učestvujem. Rekao mi je: "Ajde, Žučo (bio sam riđokos), možeš ti to... I mogao sam. Pobedio sam u toj trci. Posle toga sam pobedio u još tri trke, pa sam biciklizam shvatio ozbiljno. Kupio sam novi bicikl. Počeo sam tada svaki dan da treniram.

Kako ste trenirali?

Danju sam, kao svaki seljak, obrađivao njivu, a krajem dana, pa do duboko u noć, vozio sam bicikl. Nisam imao ni trenera, ni savetnika, ni lekara. Bio sam potpuno sam... Vozio sam bicikl po 50, 70, 100, 200 kilometara... Čak

i od Kraljeva do Beograda i nazad, bez odmora, a to je 360 kilometara... Bandere pored puta su mi bile "rivali". Davao sam sebi ciljeve: "napadam" po 20 bandera u punom sprintu... Seljaci su me, uz put, pozdravljali, a poneko se i krstio...

Šta ste promenili u radu kao član državnog tima?

Menjao sam dužinu vožnje. Po planu koji sam dobio trebalo je, na primer, da pređem 70 kilometara, a ja pređem 90, oni meni programom odrede dužinu od 80 kilometara, a ja pređem 100... U to vreme sam prelazio oko 27.000 kilometara godišnje. U karijeri sam biciklom prešao, sigurno, oko 400.000 kilometara, a to praktično znači kao da sam deset puta obišao Zemljinu kuglu po ekvatoru (40.076 kilometara)!

Kako ste se ponašali u toku trke?

Gledao sam šta rade veliki vozači, favoriti... Kad neki as, kao što je bio naš Veselin Petrović, menja brzinu, menjam je i ja, a kad se on uhvati za kapu, učinim to, mahinalno, i ja... Jedini koji je hteo nešto da mi pokaže bio je Nevio Valčić iz Pule. Jeste Hrvat, ali bio mi je kao brat. Tako smo se oslovljavali sve do prošlog proleća kad je, nažalost, umro.

Koje trke posebno pamtite?

Dva puta sam bio pobednik trke "Kroz Jugoslaviju" koja se bodovala za šampionat sveta. Vozio sam u trkama oko Tunisa, Alžira, Maroka, Francuske, Kanade, pa u Engleskoj, Rumuniji, Švajcarskoj. U Tunisu sam bio drugi, u Kanadi treći... **U svim ovim trkama, pa i u onoj "Kroz Jugoslaviju" bio sam uglavnom bez pomoći ekipe. Jer, Slovenci su radili za sebe, Hrvati za sebe... Mi se dogovorimo da svi radimo za onoga koji prvi obuče žutu majicu. Ja osvojim prvu etapu, a oni kažu da je još rano da rade za mene... A kad to učini Slovenac, trka se u našoj ekipi "zatvara", svi vozimo za njega...**

Kako ste im vraćali milo za drago?

Samo pobedama u borbi sa celom ekipom. Na primer, u trci po Sloveniji njihov trener i savezni selektor Zanoškar naredio je svima u ekipi da me u toku trke "zatvore", da ne mogu da prođem. Ali, ja sam ih razbio strašnim tempom od starta. I na cilj, u Ljubljani, stigao sam nekoliko minuta pre

svih... Sećam se tada naslova u njihovim novinama: "Stigao je Cezar". Tako su me zvali Slovenci zbog svih pobeda.

Čega se rado sećate?

Jedne od deset mojih trka, Prag–Varšava–Berlin, kad sam pomogao braći Rusima u velikoj borbi na putu za Berlin. Jurij Melihov je nosio žutu majicu, bio je prvi po plasmanu, ali je toga puta zaostao. Bio sam uz njega, u drugoj grupi. On je morao da stigne prvu grupu da bi zadržao žutu majicu. Njegov trener je kolima dolazio do nas i hrabrio ga, ali Melihov je govorio: "Ne mogu da prođem, ne mogu sam...". Ostali vozači su mu zatvarali put... A kad mu je trener opet prišao i viknuo: "Jurij, za rodinu, za rodinu..." (za otadžbinu), meni se kosa digla na glavi... Obišao sam Rusa i rekao mu: "Jurij, kreni". I pomogao sam mu da stigne vodeću grupu...

Da li su Vam Rusi vratili taj dug?

Bogami, jesu. Dogodilo se to na trci "Kroz Jugoslaviju". **Ja sam nosio žutu majicu, a Slovenci, vozači iz moje ekipe, hteli su da mi "skinu" majicu.** Ruski trener, onaj iz prethodne trke, ponudio mi je pomoć. Rusi su mi tada, u više etapa, pomagali da uhvatim vodeće, da pojačam tempo... Tada sam bio pobednik te trke. Kad sam pitao Ruse šta mogu da učinim za njih, tražili su mi samo jednu pumpu. Kupio sam im pet pumpi, za celu ekipu...

Kad Vam je bilo najteže?

Kad me na putu, u toku treninga, udario autobus. Slomljena mi je tada karlična kost. Bilo je to 1968. godine, kad sam bio u velikoj formi pred polazak na Olimpijske igre u Meksiku. Lekari nisu verovali da ću prohodati, a ja sam, nadljudskom upornošću, godinu dana kasnije bio u sedlu. Uspeo sam da se izborim i za učešće na Olimpijskim igrama u Minhenu 1972. godine. Ali, nisam ja više bio onaj Radoš kao pred Igre u Meksiku...

Kako ste u ono vreme sarađivali sa državom?

Kao i svi Srbi u tom periodu. Što nam se kaže, mi smo poslušali kao odluku onih koji brinu o narodu. Fabrika "Magnohrom" se širila do mog imanja, pa zatim malo više od toga i na kraju mi je "progutala" i kuću. Za prva tri hektara oduzete zemlje nisam dobio ništa. To mi je bio kao višak imovine. Ostatak zemlje i kuću platili su mi po ceni koju su odredili... Sad imam kuću na periferiji Kraljeva i malo zemlje u Sirči. **Za 35 godina**

staža, kao vozač, pa mehaničar i trener u klubu, **dobio sam penziju od 12.000 dinara.**

Čime se ponosite?

Sinovima. Rajko (49) je arhitekta, a Radiša (45) radi u klubu. Obojica su, kao i ja, bili istaknuti biciklisti, članovi državnog tima. Svi **smo učestvovali na olimpijskim igrama, što je podatak za Ginisa – trojica olimpijaca iz jedne kuće.** Ja sam bio u Minhenu 1972, Rajko u Seulu 1988, a Radiša u Barseloni 1992. godine. Imam i četvoro unučadi. A Ljubica i ja još imamo snage za rad po bašti i za "druženje" sa kokoškama na imanju u Sirči. Tako održavamo život u svakom smislu te reči...

Koliko Vam pomažu sinovi?

Ljubica i ja ne želimo da budemo nikome na teretu. Držimo se one narodne: "Kad roditelji pomažu deci, srećni su i roditelji i deca, a kad deca pomažu roditeljima, nesrećni su i deca i roditelji". Pomoć sam očekivao od sportskih saveza. Četrnaest godina sam bio u državnom timu, ali nisam bio u kategoriji osvajača medalja na evropskim i svetskim takmičenjima, a samo oni imaju pravo na novčanu nadoknadu. Mislim da je trebalo da se napravi i druga kategorija pomoći za one koji su to zaslužili – po svemu što su učinili za sport ove zemlje.

Kome, ipak, možete da zahvalite zbog svega što ste postigli?

Samo mojoj Ljubici. Ona je uvek podnosila najveću žrtvu u toku svih tih godina. Radila je sama na njivi, oko kuće i u kući... Podizala je i vaspitavala sinove. A sve to vreme je, uz sve muke, strepila za mene, za ishode tih trka, za moje zdravlje... I sve to doživljavala je ponovo kad su sinovi bili u sedlu širom Evrope i sveta. Ipak, kad ona govori o sebi samo kaže: "Jeste, bila žrtva, ali srećna žrtva".

21. 03. 2010. 00:00h | D. MARKOVIĆ

LEGENDE RADOŠ ČUBRIĆ, PROSLAVLJENI BICIKLISTA, NI U OSMOJ DECENIJI NE SILAZI SA SEDLA

Za Jugoslaviju vozio i šamarao!

Dve gume za točkove bila je nagrada pobjedniku na prvoj trci u Kraljevu 1954.

Nema tog Kraljevčanina koji je proslavio ime svog grada kao što je to učinio biciklista Radoš Čubrić (76). Gde god je prošao na svoja dva točka, pobjeđivao je.

Malo ko ne zna kakav je to bio biciklistički šampion, dvostruki pobjednik Trke kroz Srbiju i Trke kroz Jugoslaviju i višestruki na mnogim drugim trkama, učesnik Olimpijade... A bio je i ostao pre svega i iznad svega Ljubičin suprug i otac Rajka i Radiše, takođe dvojice biciklističkih zaljubljenika i naših olimpijaca.

Po rodnom mestu nadomak Kraljeva nazivali su ga "čudo iz Sirče", a životni put mu je određen onog trenutka kada je njegov otac, ratnih četrdesetih godina prošlog veka, u zamenu za žito dobio bicikl. Danas Radoš ima 76 godina i još, kada sunce ugreje, vozi svoj, kako reče - velosiped. O onom prvom priča sa ljubavlju...

- Jednog dana pozovu me biciklisti iz kraljevačkog kluba Metalac. Vele, dođi kod nas, da ti poskidamo sa bicikle ta svetla i blatobrane, pa da zajedno treniramo. Oni rekli, ja pristao i već 1954. godine sam učestvovao u trci kroz Kraljevo. Nju ću pamtiti dok sam živ jer je nagrada bila dve gume za točkove - priseća se Radoš.

Tog dana imao je vatreno krštenje i - prošao test sudbine. Do polovine trke sve je bilo u redu. Sve dok nije zakačio točkom biciklistu ispred sebe. Ostao je sa iskrivljenim biciklom usred takmičenja...

- Vala, nećeš odustati, kažem sebi, i pogledam oko sebe. Vidim kraj kafane "Pariz" parkiran bicikl Velje Gradićanca. Dogradim ga, nagarim i na cilj stignem pet metara ispred svih. Kakva je to sreća bila - priseća se sa iskrama u očima.

Usledila su učešća na velikim trkama. Ipak, prvu značajnu je propustio. Zbog besparice kluba nije otišao na prvenstvo Srbije u Novi Sad, ali je zato bio u Šapcu, na jugoslovenskom. Tu je zavelo Slovencima i Hrvatima zbog potpuno opremljenih bicikala.

- Gledamo mi u njihove bicikle, a nismo znali još šta su klipsovi za pedale. Bio sam najbednije opremljen među njima. Čekamo tako na start trke, moj jadni bicikl, sav nikakav u odnosu na njihove. Tek, jedan od tih momaka priđe, lupnu me po leđima i podsmešljivo, kao uzgred, reče mi: Daso, bićeš ti prvi. Vala, mislim se, jednog ću da pobedim. A onda, krene trka, u meni se probudi inat, nagarim i stignem prvi. Posle me onaj, što me zafrkavao, na rukama nosio.

U želji da uđe u olimpijski tim uštedevinu je utrošio na kupovinu vrhunskog bicikla kod majstora Mazija u Milanu, sa kojim je uvek pobeđivao. U to vreme, iza favorita nisu stajali timovi.

- Jedino su Slovenci imali tu privilegiju. Bili su dobro organizovani. Da sam bio Slovenac, kud bi mi kraj bio. Samo kad se setim trke 1970... Slovenačkom timu u prolazu dodaju bidone sa vodom, a ja kad pružim ruku, trener mi ne da vodu. Tada sam proključao. Hoću da crknem

žedan i stanem na česmi napunim bidon, zapnem i dobijem etapu.

I tako, jedna za drugom, ređale su se pobjede. Radoš i njegovi drugovi biciklisti vozili su iz entuzijazma. Zarada je bila na drugom mestu, svi su vozili samo "za pobjedu i Jugoslaviju". Sve do kraja šezdesetih...

- Ne mogu da zaboravim trku u Kanadi, kada je na početku druge etape jedan od Slovenaca skinuo majicu Jugoslavije i obukao slovenačku. Pitam ga šta to radi, a on će meni - ko šiša Jugoslaviju. Istog momenta mu zviznem šamarčinu. Hoće da me vrata nazad. Dođe član tima zadužen za politički rad, a Slovenac ćuti. Kad je "politički" čuo, reče da mu zavalim još jedan šamar, pa da ga pošalje nazad, u Jugoslaviju - priča Radoš i naglašava da mu je Puljanin Nevio Valčić bio kao brat na svakom takmičenju.

Priči i uspomenama nikad kraja sa Radošem Čubrićem. Jednom je, ipak, morao da završi, bar kada je jugoslovenska reprezentacija u pitanju. Reče, "ispumpao" je gume 1972. godine, ponajviše zbog mladih i perspektivnih koji dolaze...

Zaštitni znak Kraljeva

Kada grane sunce, Radoš Čubrić u sportskoj opremi na svom biciklu prava je atrakcija na ulicama Kraljeva. Nema tog Kraljevčanina a da ga ne pozdravi mahanjem. Jednostavno, ovaj čovek je postao zaštitni znak grada na Ibru.

I dan-danas svi su mu zahvalni na svemu što je učinio za svoj grad, a on je, opet, ostao skroman i običan čovek, "naš Radoš".

Penzija od 13.000 dinara

Radoš Čubrić ima penziju od samo 13.000 dinara (jedva 130 evra), koju je dobio kao sportski trener. Opet, kada bi se ponovo našao na istom životnom putu, ništa ne bi menjao.

- Moji sinovi su uspeli. Rajko je bio olimpijac u Seulu, a Radiša u Barseloni. Rajko je ostavio dubok trag u Americi, a Radiša je selektor olimpijske reprezentacije Srbije. Izračunao sam, u sedlu bicikla proveo sam 600

dana. Mogao sam, jer imam divnu suprugu Ljubicu. Dok sam se ja takmičio, ona je držala kuću, zemlju i podizala sinove. Jedino zameram državi. Mogla je da bude malo pravednija prema onima koji su branili njen obraz. U ovom slučaju, na poslednje mesto stavljam sebe - kaže "čudo" iz Sirče.

Dvostruki šampion

Radoš Čubrić je rođen u Sirči kod Kraljeva 20. januara 1934. godine.

On je, bez sumnje, obeležio deceniju jugoslovenskog biciklizma između 1960. i 1970. godine. U tom periodu dva puta je pobeđivao na tada najznačajnijim biciklističkim događanjima kod nas, Trci kroz Srbiju (1965. i 1970) i Trci kroz Jugoslaviju (1966. i 1970).

Učestvovao je na Olimpijskim igrama u Minhenu, gde je zauzeo 43. mesto u individualnoj trci, a 21. u ekipnoj na 100 km.

Susret generacija

Prošlog leta, pod geslom "Biciklizam bez granica", u okolini Kranja u Sloveniji održan je "Susret generacija", čiji je inicijator bio Zdenko Kahlina, reprezentativac Jugoslavije sedamdesetih godina prošlog veka, koji više od 20 godina živi u Kanadi.

Uz pomoć bivših reprezentativaca Bojana Ropreta, Bojana Udovića i kluba "Sava" iz Kranja, ovaj susret je bio izvanredno organizovan, a okupilo se oko 170 starih drugova, koji se dugo nisu videli, neki i preko 40 godina. Na okupu se se tada našla i šestorica nekadašnjih pobednika Trke kroz Jugoslaviju: Janez Žirovnik, Ivan Levačić, Franc Škerlj, Radoš Čubrić, Rudi Valenčić i Bojan Ropret.